ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ-1646

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΣ Β'

N.Y. Ατλαντὶς 13 Απριλίου 1923

Ἐγράψαμεν καὶ πρὸ ἡμερῶν, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὅτι ἡ πατριαρχικὴ ἱστορία ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἀπείρους μάρτυρας καὶ ἥρωας τῆς θρησκείας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἰδέας. Μεταξὺ τῶν ἡρώων τούτων δέον ὅπως καταλεχθῇ καὶ ὁ Πατριάρχης Ἰωαννίκιος Β'. Οὗτος ὢν Μητροπολίτης Ἡρακλείας ἀνῆλθε τὸ πρῶτον εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῷ 1646 καὶ μετὰ 11 μῆνας ἀπεχώρησε λόγῳ διαφόρων ἐκβιασμῶν τῶν Τούρκων. Τῷ 1650 ἐπανέρχεται καὶ πάλιν ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐκβιάζεται εἰς παραίτησιν. Τέλος τῷ 1653 ἐπανέρχεται τὸ τρίτον εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, ἀλλὰ μὴ δυνάμενος νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τοὺς ὑπερόγκους φόρους καὶ κατηγορηθεὶς ἐπὶ προδοσίᾳ τῶν τουρκικῶν συμφερόντων φυλακίζεται καὶ μετὰ μυρίας καταδιώξεις καὶ βασάνους ἀπέρχεται ὁριστικῶς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ μεταβαίνει εἴς τι ἐν Σίφνῳ μοναστήριον.

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἡ Κρήτη, ἥτις ἀπὸ τοῦ 1204 ἦτο βενετικὴ κτῆσις, εἶχε καταστῆ θέατρον φοβεροῦ πολέμου μεταξὺ Βενετῶν καὶ Τούρκων, οἵτινες μετὰ μεγίστου στρατοῦ καὶ στόλου ἐπολέμουν λυσσωδῶς πρὸς κατάκτησίν της. Ὁ τότε στόλαρχος καὶ μετέπειτα περίφημος ἀρχιστράτηγος καὶ Δόγης τῆς Βενετίας Φραγκῖσκος Μοροζίνης ἐσκέφθη, ὅπως, πρὸς ἀντιπερισπασμὸν τῶν Τουρκικῶν δυνάμεων, ἐπαναστατήσῃ τοὺς Ἕλληνας ἰδίως τῶν νήσων καὶ τῆς Πελοποννήσου πρᾶγμα ἄλλως τε συνηθέστατον εἰς τοὺς Εὐρωπαίους, οἵτινες ὁσάκις ἐπολέμουν πρὸς τοὺς Τούρκους ἐχρησιμοποίουν τοὺς Ἕλληνας, ἐκμεταλλευόμενοι τὸν ἱερόν των πόθον τῆς ἐλευθερίας, ἐγκαταλείποντες αὐτοὺς μετ' ὀλίγον εἰς τὴν μανίαν τοῦ τυράννου των. Ἤδη εἶχεν ἔλθῃ εἰς ἀρκετὰς συνεννοήσεις μετὰ τῶν Μανιατῶν, οἵτινες, ἀπολαμβάνοντες ἐν τοῖς ἀπροσίτοις ὀρέοις των αὐτοδιοικήσεως, ἀπέστελλον πρὸς τοὺς ἐν Κρήτῃ Βενετοὺς βοηθείας καὶ εἶχον ὑποσχεθῆ πλήρη ἐξέγερσιν τῆς Πελοποννήσου ἐὰν ὑπεβοηθοῦντο καταλλήλως. Ὁ Μοροζίνης τότε συνέλαβε τὴν ἰδέαν, ὅπως πρὸς φανατισμὸν τῶν Ἑλλήνων χρησιμοποιήσῃ τὸν ἔκπτωτον Πατριάρχην, ὅστις λόγῳ τῶν καταδιώξεων καὶ τῶν βασάνων, τὰς ὁποίας ὑπέστη ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐθεωρεῖτο ὡς ἅγιος. Μεταβαίνει πάραυτα εἰς Σίφνον καὶ πείθει τὸν Ἰωαννίκιον, ὅτι ὁ ἀγών του ἀποβλέπει πρὸς ἐξόντωσιν τῶν ἀπίστων καὶ ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἑλλήνων. Ὁ φιλόπατρις ἱεράρχης, ἂν καὶ πολὺ γέρων, δέχεται νὰ προσφέρῃ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν του ἐνίσχυσιν εἰς τὸν ἀγῶνα. Ἐγκύκλιοί του σταλεῖσαι ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος παρώτρυνον τοὺς Ἕλληνας ὅπως ἐξεγερθῶσι κατὰ τοῦ τυράννου καὶ ἐν ὀνόματι τῆς χριστιανικῆς πίστεως συμπολεμήσωσι μετὰ τῶν ἐλευθερωτῶν Βενετῶν. Αἱ ἐγκύκλιοι αὗται ἐπροξένησαν μεγάλην ἐντύπωσιν διότι ἐθεώρει ἄκυρον τὴν παραίτησίν του καὶ ὑπεγράφετο «Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης.»

Πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἤρξατο ὁ ἐπαναστατικὸς ὀργασμός. Ἀλλὰ πρὸς μεγαλειτέραν ἐνίσχυσιν τοῦ πολεμικοῦ μένους τῶν Μανιατῶν οἵτινες εἶχον ἤδη κηρύξῃ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Τούρκων, παρέλαβε τὸν Ἰωαννίκιον καὶ μετὰ δέκα γαλερῶν κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα τῶν Κυριῶν τῆς Μάνης. Οἱ Μανιᾶται, οἵτινες εἶχον εἰδοποιηθῆ ἐκ Κυθήρων περὶ τῆς εἰς τὸν τόπον των καταφυγῆς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ὀρθοδοξίας ἔσπευσαν εἰς τὰς Κυτριὰς ἐξ ὅλων τῶν μερῶν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ὅπως τὸν ὑποδεχθῶσιν, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς ἱεράρχας, ἱερεῖς καὶ προκρίτους των. Μετὰ ἱερᾶς συγκινήσεως ὑπὲρ τὰς τρεῖς χιλιάδας Μανιατῶν ἠσπάζοντο τὰς χεῖρας τοῦ γέροντος Πατριάρχου καὶ ὡρκίζοντο ἐνώπιόν του ὅτι θὰ χύσωσι τὸ αἷμά των ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος. Ὁ σύγχρονος Κρὴς Ἀθανάσιος Σκληρὸς ἐν τῷ περὶ τοῦ «Κρητικοῦ πολέμου» μεγάλῳ καὶ ὁμηρίζοντι ποιήματί του ὡς ἑξῆς ἀφηγεῖται τὴν εἰς Μάνην ἄφιξιν τοῦ Πατριάρχου Ἰωαννικίου:

Κάτεισιν ἔνθεν Κυκλάδας μεταστείχων,
Κατήντα δ' ἐς Κύθηραν οἷα χειμάσων,
Ἄγων Ἰωαννίκιον ἐκ Σίφνου νήσου,
Ὃς ἀρχιποίμην χρηματίσας ἐν Βύζῃ
Ἔνθεν πέφευγεν Ὀτμάνων τυραννίδα.
Μὴ ἀτρεμεῖν δ'ἔσπερχεν αἰνὸν κἂν χεῖμα,
Ἀλλ' αἱρετίζειν ἐκ τριήρεων δέκα,
Καὶ Ταίναρον δὲ ὠκέως καταστᾶσαι,
Ὡς νῦν τ' Ἔθνουςἔμπιστον αὐτ πειράσων,
Κάλλιμένιζε Κυτριῶν εὑρεῖ ὅρμῳ.
Ἄθροι δε γ' ἠθροίζοντο πρόκριτοι φύτλης,
Τρισχίλιοί που πιθανοὶ στολαρχοῦντι,
Οἷς ὃς δεδαψίλευτο δῶρ' ἀγανάτε,
Χρυσῶν δεαίρων κὰκ νομισμάτων πλήθους,
Οἱ γνωμάτευον, εἵνεκεν πολιτείης
Θνήσκειν προθύμως, ἢ ἂν δοίη ἡ χρεία
Ἰδεῖν δ' Ἰωαννίκιον οἷς ἔεδωρ μέγα,
Καὶ ἀρχιθύται χερσονήσου οἱ πλείους,
Δούλεια ἠσπάζοντο, ἄκρον οἷα .

Δέκα χιλιάδες Μανιατῶν τότε παρωτρυνόμενοι ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου καὶ ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τοῦ μίσους πρὸς τοὺς Τούρκους εἰσέβαλον πρὸς τὴν Πελοπόννησον καὶ μετ' οὐ πολὺ κατέλαβον τὰς Καλάμας. Τότε ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Πελοποννήσου ὁλοκλήρου ἦτο εὔκολος, ἐὰν ἐνισχύοντο ὑπὸ τῶν Βενετῶν, ἀλλὰ ὁ Μοροζίνης βλέπων τὴν δυσμενῆ τροπὴν τοῦ ἐν Κρήτῃ πολέμου ἔκρινε προτιμότερον νὰ περιορισθῇ ἐκεῖ καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς Μανιάτας, ἀφοῦ συνέστησεν εἰς αὐτοὺς ὅπως περιορισθῶσιν εἰς τὴν ἄμυναν τῆς χώρας των, ἀναβάλλοντες δι' εὐθετώτερον χρόνον τὴν γενικὴν ἐπανάστασιν τῶν Ἑλλήνων. Πρὸς τοῦτο ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν διὰ Κρήτην, ἀφοῦ παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Ἰωαννίκιον ἵνα καὶ διὰ τούτου ἐξάψῃ τὸν πρὸς τὸν πόλεμον ζῆλον τῶν ὀρθοδόξων κατοίκων τῆς Κρήτης. Καὶ κατὰ τὴν εἰς Χάνδακα ἄφιξιν ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ ἐγένετο ὑπὸ τῶν Κρητῶν εἰς τὸν Πατριάρχην, τὴν ὁποίαν περιγράφει ὡς κατωτέρω ἕτερος σύγχρονος τῶν γεγονότων Κρὴς ποιητής, ὁ Μαρῖνος Τζάνες Μπουνιαλῆς

Στὸ Κάστρο τὸν ἐφέρανε μευλάβεια μεγάλη
γιὰ νὰ ποιμάνῃ τοὺς Ρωμηούς, τοὺς ἱερεῖς νὰ βάλῃ
Ὅλους νὰ ξαγορεύουνε κι' ὅλους νὰ πολεμοῦσι
κι'ὅσ' εἴχασίνε κρίμματα νὰ τόνε συχωροῦσι,
Κι' ὡσὰν τὸν ἐκυττάξανε πλεῖστοι ἐμετανοῖσαν,
καὶ τότε τσ' ἁμαρτίες των μὲ τὰ καλὰ πατῆσαν,
Κ'εἰς τὴν ἐξομολόγησιν ὁλημερνῖς νὰ μπαίνουν
νάφήνουν ὅλα τὰ κακὰ καὶ νὰ μεταλαμπαίνουν.
Τίς τώρπιζε στὸν πόλεμον ὁ Χάντακας νὰ λάχῃ
σὲ τόση καλορριζικιὰ καὶ πατριάρχη νἄχῃ;
Ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ ἔλυσε καὶ ξεπλύνει
καὶ τότες ἡ τριμάρτυρος πατριαρχιὸ ἐγίνη.
Ἀνάγκαζε τοὺς Χριστιανοὺς νὰ βγαίνουν νὰ κολλοῦσι
τοὺς Τούρκους νὰ φονεύγουσι γιὰ νὰ συγχωρεθοῦσι...

Ὁ Ἰωαννίκιος τότε ἔσπευδεν ὁ ἴδιος, ἂν καὶ ὑπέργηρως, ὡς εἴπομεν, εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν καὶ δι' ἐνθουσιωδῶν παροτρύνσεων ἐνίσχυε τὸ φρόνημα αὐτῶν καὶ τὸν ἀγῶνα πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως. Οἱ Κρῆτες ἐνθουσιασμένοι διὰ τὴν ἐν μέσῳ αὐτῶν παρουσίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ὀρθοδοξίας ἐπολέμησαν καθ' ὅλον τὸ μακρὸν διάστημα τοῦ πολέμου τούτου μετὰ ὑπερόχου ἀνδρείας καὶ ἠμύνθησαν μετὰ πρωτοφανοῦς φανατισμοῦ τῆς ἐλευθερίας των. Ἀλλὰ οἱ Τοῦρκοι, ἔχοντες ἀσυγκρίτως ὑπερτέρας δυνάμεις, ἐσυνέχισαν λυσσωδῶς τὸν ἀγῶνα καὶ τέλος τῷ 1669 ὁ Μοροζίνης διὰ συνθηκολογήσεως ὑπεχρεώθη εἰς παράδοσιν τῆς μεγαλονήσου.

Ὁ Πατριάρχης Ἰωαννίκιος μετέβη τότε εἰς ἄλλας ἐν Ἑλλάδι βενετικὰς κτήσεις καὶ ἐκεῖθεν ἐνεψύχωνε τοὺς ὑποδούλους διὰ μυστικῶν ἐγκυκλίων εἰς τὴν παρασκευαζομένην ἐπανάστασιν.

Δὲν ἔχομεν σαφεῖς πληροφορίας περὶ τοῦ θανάτου του καὶ ἐὰν ἔζη κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου τουρκοβενετικοῦ πολέμου. Πάντως ὅμως ὁ Ἰωαννίκιος Β' συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν μετέπειτα ἐξέγερσιν τῶν Ἑλλήνων τῆς Πελοποννήσου καὶ τὴν ὑπὸ τοὺς Βενετοὺς ἀπελευθέρωσίν των ἀπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τοῦ 1715. Δικαίως δὲ διὰ τὴν ἐθνικὴν δρᾶσίν του καταλέγεται μεταξὺ τῶν μεγάλων ἀρχηγῶν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ γένους.

ΑΠ. Β. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ
ΗΤΟΙ
ΠΩΣ ΝΑ ΓΙΝΗ ΤΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ
ΛΕΤΗ ΕΠΙ ΤΗ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΕΩΣ ΝΟΜΟΥ
αμβάνει ἐρωτήσεις μετ' ἀπαντήσεων, τὸ Σύνταγμα τῶν Ἡνωμ.
τὸ Ἔγγραφον τῆς Προκηρύξεως τῆς Ἀνεξαρτησίας, τὰ
μέχρι σήμερον ἐκλεγέντων Προέδρων τῶν Ἡνωμένων
τὰ τῶν πρωτευουσῶν αὐτῶν, τὸν Ὅρκον ὑποταγῆς, καὶ
περιληπτικὴν Ἱστορίαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς
ΛΙΑΝΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ. Τι-
$0.25
ΩΛΕΙΟΝ "ΑΤΛΑΝΤΙΔΟΣ"
25th Street, New York City.

τὸ κά-
σιγα-
οο-

ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ –1646

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΣ Β'

Ατλαντὶς 13 Αυγούστου 1928

Ἐγράψαμεν καὶ πρὸ ἡμερῶν, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὅτι ἡ πατριαρχικὴ ἱστορία ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἀπείρους μάρτυρας καὶ ἥρωας τῆς θρησκείας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἰδέας. Μεταξὺ τῶν ἡρώων τούτων δέον ὅπως καταλεχθῇ καὶ ὁ Πατριάρχης Ἰωαννίκιος Β'. Οὗτος ὢν Μητροπολίτης Ἡρακλείας ἀνῆλθε τὸ πρῶτον εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῷ 1646 καὶ μετὰ 11 μῆνας ἀπεχώρησε λόγῳ διαφόρων ἐκβιασμῶν τῶν Τούρκων. Τῷ 1650 ἐπανέρχεται καὶ πάλιν ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐκβιάζεται εἰς παραίτησιν. Τέλος τῷ 1653 ἐπανέρχεται τὸ τρίτον εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, ἀλλὰ μὴ δυνάμενος νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τοὺς ὑπερόγκους φόρους καὶ κατηγορηθεὶς ἐπὶ προδοσίᾳ τῶν τουρκικῶν συμφερόντων φυλακίζεται καὶ μετὰ μυρίας καταδιώξεις καὶ βασάνους ἀπέρχεται ὁριστικῶς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ μεταβαίνει εἴς τι ἐν Σίφνῳ μοναστήριον.

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἡ Κρήτη, ἥτις ἀπὸ τοῦ 1204 ἦτο βενετικὴ κτῆσις, εἶχε καταστῇ θέατρον φοβεροῦ πολέμου μεταξὺ Βενετῶν καὶ Τούρκων, οἵτινες μετὰ μεγίστου στρατοῦ καὶ στόλου ἐπολέμουν λυσσωδῶς πρὸς κατάκτησίν της. Ὁ τότε στόλαρχος καὶ μετέπειτα περίφημος ἀρχιστράτηγος καὶ Δόγης τῆς Βενετίας Φραγκῖσκος Μοροζίνης ἐσκέφθη, ὅπως, πρὸς ἀντιπερισπασμὸν τῶν Τουρκικῶν δυνάμεων, ἐπαναστατήσῃ τοὺς Ἕλληνας ἰδίως τῶν νήσων καὶ τῆς Πελοποννήσου πρᾶγμα ἄλλως τε συνηθέστατον εἰς τοὺς Εὐρωπαίους, οἵτινες ὁσάκις ἐπολέμουν πρὸς τοὺς Τούρκους ἐχρησιμοποίουν τοὺς Ἕλληνας, ἐκμεταλλευόμενοι τὸν ἱερόν των πόθον τῆς ἐλευθερίας, ἐγκαταλείποντες αὐτοὺς μετ' ὀλίγον εἰς τὴν μανίαν τοῦ τυράννου των. Ἤδη εἶχεν ἔλθῃ εἰς ἀρκετὰς συνεννοήσεις μετὰ τῶν Μανιατῶν, οἵτινες, ἀπολαμβάνοντες ἐν τοῖς ἀπροσίτοις ὀρέοις των αὐτοδιοικήσεως, ἀπέστελλον πρὸς τοὺς ἐν Κρήτῃ Βενετοὺς βοηθείας καὶ εἶχον ὑποσχεθῇ πλήρη ἐξέγερσιν τῆς Πελοποννήσου ἐὰν ὑπεβοηθοῦντο καταλλήλως. Ὁ Μοροζίνης τότε συνέλαβε τὴν ἰδέαν, ὅπως πρὸς φανατισμὸν τῶν Ἑλλήνων χρησιμοποιήσῃ τὸν ἔκπτωτον Πατριάρχην, ὅστις λόγῳ τῶν καταδιώξεων καὶ τῶν βασάνων, τὰς ὁποίας ὑπέστη ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐθεωρεῖτο ὡς ἅγιος. Μεταβαίνει πάραυτα εἰς Σίφνον καὶ πείθει τὸν Ἰωαννίκιον, ὅτι ὁ ἀγών του ἀποβλέπει πρὸς ἐξόντωσιν τῶν ἀπίστων καὶ ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἑλλήνων. Ὁ φιλόπατρις ἱεράρχης, ἂν καὶ πολὺ γέρων, δέχεται νὰ προσφέρῃ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικήν του ἐνίσχυσιν εἰς τὸν ἀγῶνα. Ἐγκύκλιοί του σταλεῖσαι ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος παρώτρυνον τοὺς Ἕλληνας ὅπως ἐξεγερθῶσι κατὰ τοῦ τυράννου καὶ ἐν ὀνόματι τῆς χριστιανικῆς πίστεως συμπολεμήσωσι μετὰ τῶν ἐλευθερωτῶν Βενετῶν. Αἱ ἐγκύκλιοι αὗται ἐπροξένησαν μεγάλην ἐντύπωσιν διότι ἐθεώρει ἄκυρον τὴν παραίτησίν του καὶ ὑπεγράφετο «Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης.»

Πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἤρξατο ὁ ἐπαναστατικὸς ὀργασμός. Ἀλλὰ πρὸς μεγαλειτέραν ἐνίσχυσιν τοῦ πολεμικοῦ μένους τῶν Μανιατῶν οἵτινες εἶχον ἤδη κηρύξῃ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Τούρκων, παρέλαβε τὸν Ἰωαννίκιον καὶ μετὰ δέκα γαλερῶν κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα τῶν Κυτριῶν τῆς Μάνης. Οἱ Μανιᾶται, οἵτινες εἶχον εἰδοποιηθῇ ἐκ Κυθήρων περὶ τῆς εἰς τὸν τόπον των καταφυγῆς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ὀρθοδοξίας ἔσπευσαν εἰς τὰς Κυτριὰς ἐξ ὅλων τῶν μερῶν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ὅπως τὸν ὑποδεχθῶσιν, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς ἱεράρχας, ἱερεῖς καὶ προκρίτους των. Μετὰ ἱερᾶς συγκινήσεως ὑπὲρ τὰς τρεῖς χιλιάδας Μανιατῶν ἠσπάζοντο τὰς χεῖρας τοῦ γέροντος Πατριάρχου καὶ ὡρκίζοντο ἐνώπιόν του ὅτι θὰ χύσωσι τὸ αἷμά των ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος. Ὁ σύγχρονος Κρὴς Ἀθανάσιος Σκληρὸς ἐν τῷ περὶ τοῦ «Κρητικοῦ πολέμου» μεγάλῳ καὶ ὁμηρίζοντι ποιήματί του ὡς ἑξῆς ἀφηγεῖται τὴν εἰς Μάνην ἄφιξιν τοῦ Πατριάρχου Ἰωαννικίου:

Κάτεισιν ἔνθεν Κυκλάδας μεταστείχων,
Κατῆκτα δ' ἐς Κυθήραν οἷα χειμάσων,
Ἄγων Ἰωαννίκιον ἐκ Σίφνου νήσου,
Ὃς ἀρχιποίμην χρηματίσας ἐν Βύζῃ
Ἔνθεν πέφευγεν Ὀτμάνων τυραννίδα.
Μὴ ἀτρεμεῖν δ' ἔσπερχεν αἰνὸν κἂν χεῖμα,
Ἀλλ' αἱρετίζειν ἐκ τριήρεων δέκα,
Καὶ Ταίναρον δὲ ὠκέως κατασπᾶσαι,
Ὡς νῦν τ' Ἔθνους ἔμπιστον αὖτε πειράσων,
Κἀλλιμένιζε Κυτριῶν εὐρεῖ ὅρμῳ.
Ἄθροι δὲ γ' ἠθροίζοντο πρόκριτοι φύτλης,
Τρισχίλιοί που πιθανοὶ στολαρχοῦντι,
Οἷς ὃς δεδαψίλευτο δῶρ' ἀγανάτε,
Χρυσῶν δεαίρων κἀκ νομισμάτων πλήθους,
Οἳ γνωμάτευον, εἵνεκεν πολιτείης
Θνήσκειν προθύμως, ἢ ἂν δοίη ἡ χρεία
Ἰδεῖν δ' Ἰωαννίκιον οἷς ἔσδωρ μέγα,
Καὶ ἀρχιθῦται χερσονήσου οἱ πλείους,
Δούλεια ἠσπάζοντο, ἄκρον οἷα .

Δέκα χιλιάδες Μανιατῶν τότε παρωτρυνόμενοι ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου καὶ ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τοῦ μίσους πρὸς τοὺς Τούρκους εἰσέβαλον πρὸς τὴν Πελοπόννησον καὶ μετ' οὐ πολὺ κατέλαβον τὰς Καλάμας. Τότε ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Πελοποννήσου ὁλοκλήρου ἦτο εὔκολος, ἐὰν ἐνισχύοντο ὑπὸ τῶν Βενετῶν, ἀλλὰ ὁ Μοροζίνης βλέπων τὴν δυσμενῆ τροπὴν τοῦ ἐν Κρήτῃ πολέμου ἔκρινε προτιμότερον νὰ περιορισθῇ ἐκεῖ καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς Μανιάτας, ἀφοῦ συνέστησεν εἰς αὐτοὺς ὅπως περιορισθῶσιν εἰς τὴν ἄμυναν τῆς χώρας των, ἀναβάλλοντες δι' εὐθετώτερον χρόνον τὴν γενικὴν ἐπανάστασιν τῶν Ἑλλήνων. Πρὸς τοῦτο ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν διὰ Κρήτην, ἀφοῦ παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Ἰωαννίκιον ἵνα καὶ διὰ τούτου ἐξάψῃ τὸν πρὸς τὸν πόλεμον ζῆλον τῶν ὀρθοδόξων κατοίκων τῆς Κρήτης. Καὶ κατὰ τὴν εἰς Χάνδακα ἄφιξιν ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ ἐγένετο ὑπὸ τῶν Κρητῶν εἰς τὸν Πατριάρχην, τὴν ὁποίαν περιγράφει ὡς κατωτέρω ἕτερος σύγχρονος τῶν γεγονότων Κρὴς ποιητής, ὁ Μαρῖνος Τζάνες Μπουνιαλῆς

Στὸ Κάστρο τὸν ἐφέρανε μευλάβεια μεγάλη
γιὰ νὰ ποιμάνῃ τοὺς Ρωμηούς, τοὺς ἱερεῖς νὰ βάλῃ
Ὅλους νὰ ξαγορεύουνε κι' ὅλους νὰ πολεμοῦσι
κι'ὅσ' εἴχασίνε κρίμματα νὰ τόνε συχωροῦσι,
Κι' ὡσὰν τὸν ἐκυττάξανε πλεῖστοι ἐμετανοῖσαν,
καὶ τότε τσ' ἁμαρτίες των μὲ τὰ καλὰ πατῆσαν,
Κ'εἰς τὴν ἐξομολόγησιν ὁλημερνὶς νὰ μπαίνουν
νἀφήνουν ὅλα τὰ κακὰ καὶ νὰ μεταλαμπαίνουν.
Τίς τώρπιζε στὸν πόλεμον ὁ Χάντακας νὰ λάχῃ
σὲ τόση καλορριζικιὰ καὶ πατριάρχη νἄχῃ;
Ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ ἔλυσε καὶ ξεπλύνει
καὶ τότες ἡ τριμάρτυρος πατριαρχιὸ ἐγίνη.
Ἀνάγκαζε τοὺς Χριστιανοὺς νὰ βγαίνουν νὰ κολλοῦσι
τοὺς Τούρκους νὰ φονεύγουσι γιὰ νὰ συγχωρεθοῦσι...

Ὁ Ἰωαννίκιος τότε ἔσπευδεν ὁ ἴδιος, ἂν καὶ ὑπέργηρως, ὡς εἴπομεν, εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν καὶ δι' ἐνθουσιωδῶν παροτρύνσεων ἐνίσχυε τὸ φρόνημα αὐτῶν καὶ τὸν ἀγῶνα πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως. Οἱ Κρῆτες ἐνθουσιασμένοι διὰ τὴν ἐν μέσῳ αὐτῶν παρουσίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ὀρθοδοξίας ἐπολέμησαν καθ' ὅλον τὸ μακρὸν διάστημα τοῦ πολέμου τούτου μετὰ ὑπερόχου ἀνδρείας καὶ ἠμύνθησαν μετὰ πρωτοφανοῦς φανατισμοῦ τῆς ἐλευθερίας των. Ἀλλὰ οἱ Τοῦρκοι, ἔχοντες ἀσυγκρίτως ὑπερτέρας δυνάμεις, ἐσυνέχισαν λυσσωδῶς τὸν ἀγῶνα καὶ τέλος τῷ 1669 ὁ Μοροζίνης διὰ συνθηκολογήσεως ὑπεχρεώθη εἰς παράδοσιν τῆς μεγαλονήσου.

Ὁ Πατριάρχης Ἰωαννίκιος μετέβη τότε εἰς ἄλλας ἐν Ἑλλάδι βενετικὰς κτήσεις καὶ ἐκεῖθεν ἐνεψύχωνε τοὺς ὑποδούλους διὰ μυστικῶν ἐγκυκλίων εἰς τὴν παρασκευαζομένην ἐπανάστασιν.

Δὲν ἔχομεν σαφεῖς πληροφορίας περὶ τοῦ θανάτου του καὶ ἐὰν ἔζη κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου τουρκοβενετικοῦ πολέμου. Πάντως ὅμως ὁ Ἰωαννίκιος Β' συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν μετέπειτα ἐξέγερσιν τῶν Ἑλλήνων τῆς Πελοποννήσου καὶ τὴν ὑπὸ τοὺς Βενετοὺς ἀπελευθέρωσίν των ἀπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τοῦ 1715. Δικαίως δὲ διὰ τὴν ἐθνικὴν δρᾶσίν του καταλέγεται μεταξὺ τῶν μεγάλων ἀρχηγῶν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ γένους.

ΑΠ. Β. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ
ΗΤΟΙ
ΠΩΣ ΝΑ ΓΙΝΗ ΤΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ
ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΙ ΤΗ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΕΩΣ ΝΟΜΟΥ

Περιλαμβάνει ἐρωτήσεις μετ' ἀπαντήσεων, τὸ Σύνταγμα τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν, τὸ Ἔγγραφον τῆς Προκηρύξεως τῆς Ἀνεξαρτησίας, τὰ ὀνόματα τῶν μέχρι σήμερον ἐκλεγέντων Προέδρων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν μετὰ τῶν πρωτευουσῶν αὐτῶν, τὸν Ὅρκον ὑποταγῆς, καὶ τέλος σύντομον περιληπτικὴν Ἱστορίαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κλπ. ΑΠΑΝΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ. Τιμᾶται χαρτόδετον $0.25

άψατε:
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ "ΑΤΛΑΝΤΙΔΟΣ"
S, 203-205 W. 25th Street, New York City.

ὀσμὴν εἰς τὸ κά-
ίσσοντες τὰ σιγα-
ριφήμου σιγαρο-
ΣΑ"
., INC.